

29595, II, C, f,

130

1874.

br

Bratovšina
SV. URŠULE

in njenih tovaršic,

za

srečno zadnjo uro,

ter za

medsebojno keršansko podučevanje
in bratovsko opominjevanje k
lepemu življenju.

Podnik bratom in sestram te družbe.

Z dovoljenjem visokočastitljive vélike namestnije Ljubljanskega Škofijstva.

Tretji natis.

Y LJUBLJANI, 1874.

Založila DRUŽBA. — Natisnil RUD. MILIC.

030029112

Začetek in vodila bratovšine sv. Uršule in njenih tovaršic.

V kapucinskem samostanu v Celji na Štajerskem se je nar pervo začela bratovšina sv. Uršule. Ranjki o. Andrej pripoveduje, da je bil dobil od stare ženice v Bevkah podobo sv. Uršule in njenih tovaršic s tremi kronami, namreč: s krono za učenike, za device in za marternike, kakor se vidi na podobi te bratovšine. Pripovedovala mu je priprosta ženica, da so nekdanji mnih v Bistri sv. Uršulo in njene tovaršice priporočali kot dobre in zveste pomočnice za zadnjo uro, in kdor jih v življenji časti, jim na čast moli, se njihovim prošnjam priporoča, mu pridejo v smertni uri na pomoč. Začeli so v Celjskem samostanu priporočati češenje sv. Uršule in njenih tovaršic, in kmalo so se jele na Štajerskem okoli leta 1850 zbirati družbe po

enajst oseb enacega spola, ktere so se namenile vsaj 1 oče naš, 1 češena Marijo in čast bodi Bogu vsak dan moliti na čast sv. Uršule in njenih tovaršic za srečno zadnjo uro. Da bi se pa sv. Uršula ž njenimi tovaršicami vredno častila, je bilo udom novega društva priporočeno, se po zgledu devic sv. Uršule med seboj lepo učiti, greha se varovati, k dobremu opominjati ter se tako za dobro in srečno smert pripravljati in si v nebesa pomagati. Ko je uršulinsko društvo rastlo in že veliko udov imelo, je bilo upanje, da se mu bo mogla s cerkvenim poterjenjem očitnost pridobiti, tedaj so sv. očeta Pija IX. leta 1857 ponižno prosili, da bi to društvo v bratovšino povzdignili in z odpustki obdarili. Sv. oče so dober namen tega društva spoznali, sprejeli, v Gospodu pohvalili, poterdili in s popolnoma odpustki obdarili, in sicer: za zadnjo uro, in za vsak mesec enkrat, po dobro opravljeni spovedi in vredno prejetem sv. obhajilu,

ako verni obišejo samostansko cerkev očetov kapucinov v Celji, ali pa svojo farno cerkev. — Da se bodo tedaj udje bratovšine sv. Uršule vseh teh gnad in odpustkov vdeležili, je treba:

- I. Da se zbere v spomin enajst tavižent devic sv. Uršule enajst oseb enega spola; na pr. 11 mož, 11 mladenčev, 11 žen, 11 deklet, kar se družbica ali venec svete Uršule imenuje; vender smejo možje in fantje skupej v enem vencu biti, ravno tako tudi žene in deklice; da je le spol od spola ločen, je prav in veljá.
- II. Vsak venec naj ima svojega vodnika čez deset možkih; vodnico čez deset ženskih; v to se zvoli izmed enajsterih naj boljši, naj razumniši in pobožniši.
- III. Sleherni ud tega društva moli vsak dan 1 očenaš, 1 češena Marijo in čast bodi Bogu v čast sv. Uršule in njenih tovaršic za srečno zadnjo uro, in

za pomoč, da bi mogli njihove lepe zglede posnemati.

IV. Uršulinsko društvo je prav za prav bratovšina keršanskega nauka; zatorej je poglobitna naloga bratov in sester „uršulinskih ven-cov“, da naj po zgledu sv. Uršule in tovaršic eden drugemu lepo učijo, se med seboj hudega ter greha varujejo, se k dobremu opominjajo, za srečno smert pripravljajo, in si v nebesa pomagajo, in v tem je posebna korist ali poseben prid lete bratovšine in razloček od drugih navadnih, samo molitevskih bratovšin.

V. Ako iz venca zboli kak ud, naj ga njegovi tovarši ali tovaršice obišejo; če je reven in potreben, naj mu po svoji moči postrežejo; naj ga tolažijo in h keršanski poterpežljivosti in vdanosti v Božjo voljo opominjajo; posebno pa, ako ga nevarnega vidijo, da urno po spovednika pošljejo, ga s sv.

Zakramenti previdijo, da tako na smertni postelji zadobi popolnoma odpustike, kakor so od sv. Očeta leti bratovšini podeljeni, ter srečno umerje in pred Božje obličje gre.

Spodobi se tudi, da udje merliča kropit hodijo, mu za spodoben pogreb poskerbijo, ga k grobu spremijo, zanj lepo molijo in mu poslednjo čast skažejo.

VI. Na spraznjeno mesto ranjcega ali ranjce se drug ali druga dobi, da je uršulinski venec vedno cel ali poln; to posebno vodnika ali vodnico zadeva: tako ostane bratovšina stanovitna in se ohrani od rodú do rodú. Novih udov, ki na mesto umerlih nastopijo, ni treba nikamor v zapis pošiljati, dokler eden ali drugi starih v bratovske bukve zapisanih živi; le ako bi vsi pomerli iz enega venca, je potem nov venec, in se v zapis pošlje.

VII. Umerje vodnik ali vodnica venca,

ali je dober in veljaven vzrok, ga odstaviti, ali sam prosi in želi odstavljen biti, tedaj ostali deseteri družega volijo, kterega naj boljšega in naj vrednišega zato spoznajo.

Vodnik, vodnica naj ima svoj venec zapisan pri sebi, da se ložeje odverne vsa zmotnjava, posebno ako kdo odmerje ali odstopi.

VIII. Če je v kakošni fari ali soseski več uršulinskih vencov, je tudi prav in dobro, ako se izvolijo višji vodniki in vodnice, ki imajo sosebno veliko gorečnost za bratovščino, na pr., kaki štirje, kakor si je sv. Uršula zraven navadnih vodnic štiri svetovavke izvolila, ji pomagati, da bi se veliko društvo bolj srečno vodilo in vladalo.

Uršulinskega društva ali bratovšine sv. Uršule in tovaršic za srečno zadnjo uro, kakor smo že omenili, poglavitni namen je bratovsko podučevanje in lepo opominovanje; zatorej lep in vabljiiv zgled pristavimo, saj že stari prigovor pravi: „Besede mičejo, zgledi vlečejo“.

Bil je, kakor se v starih bukvah bere, bogoljuben kristjan, kateri je dobro razumel besede sv. Pavla aposteljna: „Kdor greši, zopet Jezusa križa“. In ker je priserčno Jezusa ljubil, si je iz vsih moči prizadeval, ponavljanje Jezusovega križanja odvrčati.

To doseči je obilno molil, se terdo postil in oestro pokoril za spreobrnjenje grešnikov, da bi se poboljšali in spokorili, greh zapustili in Jezusa ne križali več! In kadar se je primerilo, da je slišal koga kleti, rotiti se, klafati, lagati, obrekovati; ali da je vidil kaj hudega in pregrešnega počenjati, zoper božje in cerkvene zapovedi prederzno grešiti, se je grešniku

k nogam na kolena vergel; ni se bal ne zasmehovanja, ne zaničevanja, ne pahanja, ne sovanja, ter je molil, prosil, nadlegoval in jokal, dokler se niso jeli tudi grešniki ž njim vred jokati, nad svojimi nerodnostmi in pregrehami žalovati, se jih kesati, in dokler mu niso obljubili in terdno sklenili, da hočejo greh zapustiti in se poboljšati.

In kadar je tako srečen bil, kak greh odverniti, in katero dušo Bogu pridobiti, se je poln veselja v svojo molitevno izbico podal, kjer je imel sv. britko martro z veliko ternjevo krono in globoko persno rano. Ondi v svoji priprostosti poklekne, izdere tern iz krone, in zadela s kakim perjem ali papircem globoko persno rano, rekoč: „Lej, preljubi moj Jezus! zopet je en tern iz tvoje boleče glave, in tvoja velika globoka rana se zaceluje“. Potem je jel serčno objemati križanega Jezusa, ga poljubovati in kuševati njegove svete rane: v čemur je naj-

del svoje naj slajše veselje in naj vikšo tolažbo.

Brat, sestra bratovšine za keršansko podučevanje in opominovanje, kaj ti hočem reči k leti tolikanj mili, ginljivi zgodbi? Lej, naj lepši, naj imenitniši, naj potrebniši nauk zase najdeš in imaš v nji. „Pojdi in stori tudi ti tako!“ To je, uči, prosi, svari in opominjaj, pri vsaki dobri priložnosti po svoji moči, da kak greh odverneš od svojih tovaršev ali tovaršic, da popraviš, poboljšaš kacega grešnika ali grešnico, da marsiktero dušo pridobiš Bogu in nebesom. In glej! tako boš odvrčal novo križanje Jezusa, pulil ternje iz njegove boleče glave, in celil njegove široke in globoke rane.

Od keršanskega nauka.

Keršanski nauk ob nedeljah in praznikih ni le samo za otroke in

mlade ljudi, ampak za vse verne. Ta nauk je ravno tako potreben, kakor pridige. Vsakterega dolžnost veže, h keršanskemu nauku pridno hoditi, kolikor premore po svojih okolišinah. Ta nauk je tako potreben kakor molitev. Zakaj sv. Duh pravi: „Kdor svoja ušesa odverne, da ne poslušá in ne spozná postave“ (to je, zveličanskih vernih naukov), „njegova molitev je gnjusoba“ (Preg. 28, 9). Prerok Izaija (5, 6) pravi, da je bilo izraelsko ljudstvo zato v pregnanstvo odpeljano, ker spoznanja ni imelo. Skerbno glej, kristjan, da tudi ti ne zabredeš v sužnost satanovo, ako keršanski nauk zamujaš, in nimaš spoznanja prave vere.

Najdejo se sem ter tje, ki nar bolj potrebnih reči ne znajo, ki je slehernemu kristjanu zapovedano, jih znati, ko k pameti pride. Tako imenovanih šest resnic je slehernemu potrebno dobro vediti in zapopasti. Oné obsežejo velike in podstavne resnice

svete vere: 1. Da je en sam Bog, kateri je vse vstvaril, vse ohrani in vlada. 2. Da bo Bog slehernega človeka sodil, vse dobro na tanko po zasluženji poplačal, vse hudo natanko po zasluženji kaznoval. 3. Da je Bog v treh osebah, ki se imenujejo Bog Oče, Bog Sin in Bog sv. Duh. 4. Da je Bog Sin, druga oseba v sv. Trojici, za nas človek postal, in nas s svojo smertjo na križu odrešil. 5. Da je človeška duša neumerjoča. 6. Da brez gnade Božje človek ne more nič dobrega za večno življenje storiti ter ne zveličan biti.

Znati je zapovedano slehernemu katoliškemu kristjanu: 1. Oče naš in češena Marijo; 2. apostoljsko vero; 3. deset Božjih zapovedi; 4. pet cerkvenih zapovedi; 5. sedem sv. Zakramentov, in kerš. pravico.

Ni pa zadosti, te reči le moliti ali povedati znati, temveč potrebno je, jih razumeti in zapopasti. Starši, duhovni in učeniški so zavezani k take-

mu podučevanju. Starši morajo učiti svoje otroke, duhovni svoje duhovnjane, stare in mlade, učniki svoje učence ali šolarje, kakor jim duhovni naročijo. Gospodarji imajo tudi dolžnost, svoje posle in podložne h keršanskemu nauku pošiljati. Sv. apostelj Pavel pravi: „Ako kdo ne skerbí za svoje, zlasti za hišne, je vero zatajil in je hujši kot nejeverník“ (1. Tim. 5). — Kdor pa iz keršanske gorečnosti nevedne keršanskega nauka in lepega življenja uči, on Bogu prijetno delo opravlja in stori bližnjemu veliko dobroto; toliko delo keršanskega usmiljenja ne bo zgubilo prav obilnega plačila.

Več papežev je obilno duhovnih zakladov ali odpustkov podelilo takim, ki keršanski nauk učijo, in unim, ki ga poslušat hodijo. Papež Pavel V. so 6. vinotoka 1607 podelili 100 dni odpustkov vsem šolskim učenikom vsakikrat, kadar v tednu svoje učence keršanski nauk učijo; dalje 7 let od-

pustkov vselej, kadar koli ob nedeljah in praznikih svoje učence v cerkev h keršanskemu nauku peljejo; 100 dni odpustkov pa očetom, materam, gospodarjem in gospodinjam vselej, kolikorkrat otroke ali posle v veri podučujejo; in poslednjič 100 dni odpustkov vsakemu verniku, kateri druge pol ure v tem nauku uči. Klemen XII. so 26. rožnika 1735 podelili 7 let in 7 štiridesetdnevnih odpustkov vsem vernim, kateri so ob dnevu svoje spovedi in sv. Obhajila pri keršanskem nauku v cerkvi, ali pa ga sami učijo.

Iz tega prevedimo, kako dobre in v duhu sv. matere katoliške Cerkve so tudi družbe za razširjanje keršanskega nauka, kakor ravno uršulinska bratovšina za keršansko podučevanje, ako se njeni udje vedó in hočejo prav obnašati do svojega bližnjega, ter mu res pomagati k spoznanju Božjemu in k svetemu življenju. Torej so tudi njo sv. Oče Pij IX. radi sprejeli, v Gospodu

lepo pohvalili, s tem serčno priporočili in jo z obilnimi odpustki obdarovali, ki so jih razširili tudi na vse farne cerkve, kjer koli se napravi in začne bratovšina sv. Uršule. Mali trud, ki ga duhovni pastir ima pri napravi te bratovšine, se mu obilno splača, ker dobro vladanje te družbe njemu njegovo težavno delo močno polajša in marsikaj doseže, kar bi on sam ne mogel. Gotovo je, da dušni pastir ne more vselej in povsod pri svojih ovčicah biti, jih učiti, svariti, hudega varovati, od greha odvrčati, k dobremu buditi itd. To in še marsikaj družega mu namestujejo več ali manj skerbno nabrani in vladani uršulinški venci. — Naj opomnimo s to priliko le samo še tole za slehernega, kdor si bodi: Koliko revežev je, ki telesnega kruha prosijo, ne vedó pa, da jim naj potrebnjšega dušnega kruha čisto manjka. Préden mu dar pomoliš, poprašaj ga malo, kako je v kersanskem nauku podučén, poskusi zve-

diti, kako k Božji službi, k spovedi in sv. Obhajilu hodi itd. Posebno dobro je to pri potepinskih otrocih. Tako jim boš s telesnim kruhom tudi dušnega ponudil, in ne boš zapadel svojega plačila.

Kaj naj zlasti vodniki uršulinskega društva nabranim družbicam še posebno naročajo.

1. Dekliškim vencem sv. Uršule je priporočati: Skupej deržati, se drugzega spola, posebno zapeljivih fantov skerbno ogibati, pred pivnico, plesom, muziko ali godbo, slabo tovaršijo kakor pred strupeno kačo bežati; varovati se napuha, gizdavosti, lišpanja v obleki; drugemu spolu ne želeti dopasti, se ne nastavljati, nespodobno ne čenčati, gerdih, pohujšljivih pesmi ne prepevati; drugih ne zaničevati, obrekovati i. t. d. Pred takim in enakim, kar posebno deviško čast omaže in

oskruni, naj se dekleta enega venca, kolikor, kadar in kjer je treba, med seboj svariyo, in ena drugo po moči greha varujejo. Potem pa naj se med seboj tudi opominjajo: pridno vsak dan zjutrej in zvečer moliti, ob nedeljah in praznikih k jutranji in popoldanski Božji službi zvesto hoditi, pogostama sv. Zakramente prejemati, večkrat tudi med delom na Boga misliti, svoja opravila in dela poterpežljivo opravljati, Bogu z dobrim namenom darovati, starše in prednike ubogati in večkrat k Jezusu in Marii Devici serčno zdihniti in pomoči prositi, po svojem stanu ponižno, čisto in nedolžno živeti.

2. Vencem za žene bodi priporočeno, da naj se žene in matere med seboj opominjajo: nikdar ne pozabiti zakonske obljube in prisege, svojemu možu zvestobo do smerti ohraniti, mu lepo streči, ga v božjem strahu ljubiti, in mu v vseh poštenih in pripušenih rečeh urno pokoršino skazovati; tudi naj ena drugi naročajo, svoj jezik kro-

titi, tako mir in pokoj v hiši in soseski ohraniti, dobrega in usmiljenega serca biti do ubogih in potrebnih. Nadalje ena drugo opomniti, da je ženam treba zakonske čistosti in sramožljivosti, da je velik greh, se otrók po nespodobnosti varovati, da morajo otroke kot drage kamne hraniti, t. j. jih lepo učiti, v božjem strahu rediti, zapeljivosti, pohujšanja skerbno varovati, nedolžne ohraniti, tako tudi za vso družino in za zveličanje vse svoje hiše skerbeti, kolikor je mogoče.

3. Fantovskim vencem sv. Uršule je na serce položeno: se med seboj učiti, eden drugemu naročati in v imenu Jezusa prositi, da naj se posebno tolikanj škodljivih, pogubljenih in pohujšljivih fantovskih pregreh skerbno varujejo, kakor so: gerdo preklinjanje, klafanje, zaljubljeno znanje, mesena zaljubljenost, ponočevanje, pijančevanje, igranje, potepanje; svojeglavnost, prevzetnost, nepokoršina do staršev in drugih sprednikov; zanemarjanje

Božje službe, nespodobno zaderžanje v cerkvi, redko ali pa še takrat nevredno prejemanje sv. Zakramentov, opuščanje molitve, posta in družih dobrih del. Blagor mladenčem, ki so brez teh in enacih navadnih fantovskih napak in pregreh, in so pošteni, sramožljivi, pokorni, delavni in pobožni sinovi in hlapci; ker taki so staršem v veselje, gospodarjem v prid in vsi soški v čast. In ravno to je zveličanski namen društva keršanskega nasprotnega podučevanja in opominovanja bratovšine sv. Uršule.

4. Možkim vencem je naročati, da bi se zakonski možje med seboj opominjali: svoje žene po keršansko ljubiti, ž njimi v Božjem strahu živeti, svoje počutke vsake nespodobnosti varovati, namen sv. zakona pred očmi imeti, jim vselej zvesti biti, zanje skrbeti, jih pohlevno učiti, pa tudi posvariti, posebno ako bi otroke preveč mehkužile, jim potuho dajale, svoje hčere predrago oblačile, lišpale, nastav-

ljale, njih nedolžnost v nevarnost stavile. Dalje naj sosebno eden družega opominjajo, za čast in poštenje svoje hiše skerbeti, da nobeden pod svojo streho ne terpi potepuhov in vlačugaric, tatov in krivičnih, pohujšljivih ljudi, da mu otrok in poslov ne spridijo, ne zapeljejo in ne pohujšajo; skerbeti, da se doma pridno moli, zvesto v cerkev hodi, k Božji službi, se sv. Zakramenti večkrat in vredno prejemajo, da se vsa hiša lepo vede in zaderži, da je vsa družina tako rekoč dobra božja družina, in se zveliča. Tudi naj se med seboj opominjajo: dobri in skerbni gospodarji biti; torej se doma deržati, delati, ter ne postopati, ali pa céle dni in noči po kerčmah in pivnicah posedati, pijančevati, igrati, zapravlјati itd. In ako bi se v kakošnem vencu znaјdel kter hud pijanec, prešestnik, zapravlјivec, nepokojen rogovilež, da bi ženo in družino pretepal, hišo v nič deval, soseski krivico in sramoto delal, in po-

hujšanje dajal; bi bilo naj boljše, celò potrebno, da bi ga vsi drugi v strah vzeli, rekoč: „Lej, predragi prijatelj in sosed! mi tega ne terpimo, da nam sramoto delaš. In kaj bo za tvoje otroke, za tvojo ženo in hišo, ako boš tako ravnal, vse po gerlu pognal; posebno pa, kaj bo za tvojo ubogo dušo? Zapusti svoje hude navade, in te bomo radi imeli, te obrajtali; torej bomo za te molili. Popravi in poboljšaj se, ter stori veselje angelom v nebesih in nam na zemlji!“ — In kaj veljá, da taka ali enaka prijateljska beseda, o pravi dobi priložno izrečena, bi več zdala in pomagala, kakor še tako dolga in ojstra svarivna pridiga z lece ali prižnice, ker večidel tistih v cerkvi ni, katerim je morde namenjena, in bi je nar boljše potrebovali. — In ker je lepo podučevanje in ljubeznjivo opominovanje poglaviten namen bratovšine sv. Uršule za srečno zadnjo uro, je gotovo priporočevanja vredna.

Petnajst zlatih strokov

za

gospodarje, očete, matere.

1. Beseda gine, zgled prešine. Nar več izdá nauk, ki se daje z lepimi zgledi. Živite tedaj tako, da zamorete svojim otrokom in podložnim govoriti kakor sv. Pavel, rekoč: Bodejte moji posnemavci, kakor sem jest posnemavec Kristusu.

2. Ako želite, da bodo vaši otroci poslušljivi in sveti, kakor Samuel, posnemajte zgled njegove matere Ane, ktere posebno veselje je bilo, hoditi v tempelj in svojega sina, še otročiča, seboj voditi.

3. Vsak dan priporočite Bogú svojo deržino, ter posnemajte sv. Joba, ki je slehern dan Bogu spraven dar daroval za grehe, kterih so se njegovi otroci kje krivih storili.

4. Nikoli ne imejte v svoji hiši: ne ljudi, ne podób in malarij, ne bu-

kev, kateri so spotikljivi veri ali čednosti. Spomnite se, da je Abraham Izmaela od hiše izgnal, ko je bil spoznal nevarnost za svojega sina Izaka. Jozija pa je z lastno roko sterl spotikljive kipe ali štatve in mališke altarje, da bi odvernili novo nevarnost za žaljenje Božje.

5. Varujte se potsranske ali posebne ljubezni za kakega otroka in nikar jih ne ločite. Spomnite se, da je nevošljivost Jožefovih bratov od ondot izhajala, ker so vidili, da ga oče s posebno obleko od njih loči.

6. Navadite svojo deržino, da naj z vami opravlja dolžnosti keršanskega življenja, ter posnemajte sv. Karola Boromeja, ki je vsak dan v svoji kapeli deržino zbral, in je ž njimi molil vsakdanje molitve in sv. roženkranc.

7. Skerbíte in napravite, da bodo vaši podložni spoštovali in posvečevali ime Gospodovo, v cerkev hodili, po čednostih živeli, modrost in

pametnost ljubili. Ponavljajte torej večkrat s Tobijem lepe besede: Vse dobro bomo imeli, če se bomo Boga bali, in se varovali ga razžaliti.

8. Bodite goreči za spolnovanje vseh cerkvenih zapovedi, zlasti za postne in zderžne dni. Spomnite se starega Eleazarja, ki je rajši v smert šel, kakor da bi bil prelomil zapoved, ktera je prepovedovala svinjsko meso jesti.

9. Bodite na vso moč vneti za posvečevanje praznikov. Storite, da bodo res počitek za telo in zveličanje za dušo. Nikoli nikar ne pozabite, kar pravi sv. Vincenci Fererski, da suša, slana, toča, ktere reči večkrat poljé pokončujejo, in mnogotere nesreče, ktere mesta tepejo, so šibe od Boga pošiljane zavolj oskrunovanja dni, ki so Božji službi posvečeni.

10. Ne prizanašajte pri pogreških svojim podložnim, temveč svarite in opominjajte! Pomnite, da prevelika

prizanašljivost do Ofni-ja in Fines-a je bila pokončanje vse Helijeve deržine.

11. Imejte radi usmiljenje pri pomotah in prenagljenostih svojih domačih, kakor sv. Bernard, kateri je brez šuma pil olje namesto vode, ki mu je bilo po zmoti pripravljeno v obednici.

12. Bodite pravični in natanki v plačevanji zasluženega plačila, pomagajte jim pa tudi v njih potrebah, kakor uni stotnik v evangelji, ki je bil sam šel deleč k Zveličarju, ga prosit, da naj mu hlapca ozdravi; ali kakor sv. Pavel, ki je pismo pisal Filemonu zavolj Onezima, njegovega hlapca, ki je bil nekaj zagrešil.

13. Vselej naj vas bo groza pred prekanljivostjo, lakomnostjo, goljufijo; ne pozabite, kar pravi Salamon: Boljši je kos črnega kruha z mirno vestjo, kakor pa nar boljše gostje, pripravljene s krivičnim dobičkom.

14. V kakoršni koli sporeki ste

s svojim bližnjim, išite se v prijaznosti spraviti, ter se spomnite Lota, kateri se je precej Abrahamovemu svetu podvergel in se je končal prepir, ki je ločil dve veliki deržini.

15. Imejte veliko usmiljenje s potrebnimi, in pomagajte jim po svojem premoženju, in spomnite se, da jih je sv. Gregori vsaki dan dvanajst vzela k svoji mizi, da je sv. Martin razdelil svoj lasten plajš, da je golega pokril, in da je sv. Janez od Bogá skoz ognjen plamen šel, da je uboge bolne iz njega rešil, ki so bili v goreči bolnišnici v Granadi.

Deset zlatih orehov

za

mladenče.

1. Imejte nar večjo grozo pred grehom, kakor sv. Stanislav Kostka, ki je omedlel, ako je hudobno besedo slišal.

2. Kadar vas kdo v greh vabi, bežite kakor čisti Jožef v Putifarjevi hiši.

3. Govorite vselej le z velikim spoštovanjem od reči sv. vere, in kakor sv. Edmund imejte posebno pri-serčno pobožnost do Jezusa Kristusa križanega in do žalostne Matere Božje.

4. Spoštujte svoje starše, kakor jih je spoštoval mladi Tobija, kateri ni nikoli nič počel brez njih privoljenja.

5. Pogosto se spovedujte svojih grehov, in visoko cenite svéte mašnikov, spomnite se, da kralj Joas je bil zmiraj dober, dokler se je deržal napeljevanja duhovna Jojada, ki mu je bil vodnik od otročjih let.

6. Bežite, bežite vselej pred slabo družino; spomnite se, da Peter ni nikoli Kristusa zatajil, kakor le, ko se je mudil med njegovimi očitnimi sovražniki.

7. Groza vas bodi vsake pre-velike zaupljivosti z osebami družega spola, mislite si, da so ogenj, ki mora

vselej v nekoliki daljavi od njega ostati, kdor noče pokončan biti. Sv. Alojzi je bil zmiraj angel nedolžnosti, ker ni nikoli svojih oči obračal v obraze družega spola.

8. Ako se v drugi stan napravljate, storite kakor Izak, ki je vse to izročil svojemu očetu Abrahamu, in bil je ženin nar bogatejše in nar boljše neveste, Rebeke, Batvelove hčere.

9. Naj bo vaše veselje, v cerkev hoditi, in v čast si štejte, posnemati velikega kanclerja Tomaža Mora, ki se je cenil srečnega, ne le da je vsak dan pri sv. maši bil, ampak ako je mogel tudi pri nji streči.

10. Imejte veliko usmiljenje z reveži, imejte pred očmi zveličanega Tomaža Roksa, ki ni le dela od svoje lastne jedi vbogajme dajal, ampak je bil neki dan podaril tudi obleko, ki je bila ravno nova narejena.

Sedem zlatih jagod deklicam.

1. Bolj kakor smerti se bojte Boga razžaliti. S tem sklepom je bila Suzana vselej čista, tudi v nar hujši nevarnosti greha.

2. Sovražite nečimernost. Ako se morate v posebnih okolišinah čedno napraviti, se pa vendar varujte šopirnosti in posnemajte Estero iz stare zaveze, ki se je le prav nerada in zavolj potrebe po kraljično napravila in nalepotičila.

3. Ogibajte se z vso skerbljivostjo vsake nespodobnosti. Imejte v spominu sveto Perpetvo, ki je bila pred divje zveri veržena, in je skerbno popravljala obleko, katero so ji zverinski zobjé tergali. Spomnite se svete Neže, ktera v sredi plamena ni bila viditi za drugo skerbna, kakor za svoje telo, da je bilo zmiraj vse čez čedno pokrito, dasiravno je bila v sredi plamena.

4. Da ohranite zmiraj čisto dušo, posnemajte sveto Marijo Magdaleno Paciško, ki je iz otročjih let imela prav posebno veselje, pogosto prejemati svete Zakramente.

5. Da se v volitvi svojega stanú ne zmotite in ne zagrešite, imejte v spominu bogoljubno Saro, ktera se je bila z nar boljším mladenčem svojega časa zaročila, to je, s Tobijevim sinom, in srednik te srečne možitve je bil sam vikši angel Rafael. Odkod je bil tolik blagoslov? Izročila se je bila popolnoma svojim staršem.

6. Naj bolje cenite in čislajte nauke in svéte, ki vam jih dajo dobri služabniki Gospodovi, ali očitno v pridigah in naukih, ali posebej v spovednici. Sveta Genovefa ima svojo popolnamost zahvaliti lepi učljivosti in poslušnosti, s ktero je sprejemala nauke in svéte sv. Germana.

7. Da vam sveta gorečnost v sercu ne ugasne, posnemajte sv. Veroniko Kastelansko, ki je imela od svojih

otročjih let veliko češenje do terpljenja Jezusa Kristusa, in do sv. Marije Device.

Tri zlate resnice

vsem skupaj in vsakemu posebej.

1. Greh je **edino** hudo, ki se ga moraš vselej in povsod z nar večjo skerbnoštjo varovati.

2. Gnada Božja je **edino** dobro, ki jo moraš vselej in povsod z nar večjo skerbnoštjo varovati.

3. Zveličanje duše je **edina** reč, na katero moraš vselej in povsod z nar večjo skerbnoštjo gledati.

Djanje in življenje sv. Uršule in tovaršic.

Sv. Uršula je bila rojena od kraljevih staršev leta 220 po Kristusovem rojstvu. Velika Britanija je bila njena domačija ob času sv. Očeta

Ceferina, Rimskega Papeža. Njenemu kraljevemu očetu je bilo ime Dionet, materi pa Darija. Ker sta delj časa v zakonu brez otrok živela, sta jela goreče moliti, se postiti in vbogajme deliti, ter Boga prositi, naj bi jima vsaj enega sina dal, da bi imela komu svoje kraljestvo in premoženje po smerti zapustiti. Bog usliši nju prošnje, vender jima ne dá sina, ampak hčerko, ktere sta bila preserčno vesela in jo velita pri sv. kerstu imenovati Uršulo. Lepo sta jo redila v Božjem strahu v lep izgled vsim keršanskim staršem; učila sta jo od otročjih let, Boga se bati, ga ljubiti, in mu zvesto služiti. In njun trud ni bil zastonj, ker kmalo zapazita nad svojo ljubo hčerko gotova in očitna znamnja posebne pobožnosti, poštenosti, popolnamosti in svetosti. To je jima delalo veliko veselje. Ni se čuditi, da je bila sv. Uršula že v otročjih letih tolikanj pridna in pobožna, ker ni bila goli sad nature, ali mesa in kervi; ampak

dar molitve, posta in milošine, tedaj iz Boga rojena, kakor piše sv. Janez apostelj v začetku svojega evangelija (1, 11—13.), rekoč: „V svojo lastino je prišel (namreč včlovečeni Sin Božji) in njegovi ga niso sprejeli; kolikor pa jih (ga je) sprejelo, jim je dal oblast Božjim otrokom biti, njim, kateri verujejo v njegovo Imé; kateri niso iz kervi, ne iz volje mesa, ne iz volje moža, ampak iz Boga rojeni“.

Mladi Urški je posebno deviška čistost dopadla, torej se že v otročji starosti Bogu zaobljubi, in si izvoli Jezusa za večnega Ženina svoje čiste duše. In tako je živela nekoliko časa v mirnim pokoji; toda „vsi, kateri hočejo v Jezusu pobožno živeti, morajo preganjanje terpeti“, piše sv. Pavel apostelj. Tako se je godilo tudi sv. Uršuli. Priložnost k njenemu velikemu terpljenju je dala njena posebna dušna in telesna lepota, zavoljo ktere je sv. Uršula, kadar je bila v dekliška leta prišla, na vse kraje slovela, dokler ta

slovez po previdnosti Božji ne pride do neverskega kralja Agripina, ki je bil rimski oblastnik v Galiji, današnji francoski deželi, in je imel edinega sina okoli 23 let starega z imenom Konan. Kadar oče Konanov zvé, da ima Uršula tolikanj lepe lastnosti na duši in na telesu, ki je edina hči Dioneta, britanskega kralja, berž sklene, jo snubiti svojemu sinu; in praša ga, če je pri volji, kraljičino Uršulo, tolikanj slovečo, v zakon vzeti in ž njo tudi lepo kraljestvo dobiti, kar je bilo Konanu prav všeč in dopadljivo. Tedaj nabira Agripin poslance, ter v to nar imenitniše može svoje dežele zbere in jih pošlje v daljno Britanijo s poveljem: „Prosite kralja Dioneta, da naj bi dal dobrovoljno svojo edino hčerko Konanu, mojemu sinu, za ženo; ako bi se branil, ga vojska čaka, in bode mogel prisiljen se vdati“. Poslanci, pridši k očetu sv. Uršule, naznanijo voljo svojega kralja, ter lepo nagovarjajo Dioneta, da naj se z lepo

vda, in od sebe in vse dežele silo in vojsko in vse hudo odverne.

To neprevideno poročilo pobožnega kralja Dioneta v bitko žalost in hud strah pripravi, ker je vedil, da se je njegova hči Bogu zaobljubila in si Jezusa za Ženina svoje deviške duše izvolila, in za nobenega posvetnega še tako imenitnega ženina ne mara. Vender pa, ker je mir ljubil in vojske čertil, svoji ljubi, deviški hčeri, se ve da strahoma razodene in naznani, kaj se od njega tirja. Kadar sv. Uršula besede očetove zasliši, se močno prestraši in žaluje, ker vidi veliko nevarnost, v katero bi utegnilo priti njeno Jezusu obljubljeni devištvu. Tedaj prosi ljubega očeta, da naj ji nekatere dni odloga da, ter bo vse dobro premislila in se z Bogom posvetovala, kaj je v le-ti zadregi storiti; med tem pa naj Agripinove poslance lepo ima, jim dobro streže in jih pogostuje, da se nič ne prenagli, in se vsa nesreča po moči odverne. Tako pametno in

previdno je ravnala sv. Uršula. Potem, kadar je vse to svojemu očetu naročila, se je v samoto v svojo molitevno izbico podala; ondi preserčno moli, se posti ter joče, zdihuje in prosi Jezusa, Ženina svoje duše, dobrega svéta in urne hitre pomoči. In bila je uslišana. Od serčne dolge molitve, čujenja, posta in žalosti trudna zaspí, in Bog ji pošlje svojega angela, ki jo uči, tolaži in ji veleva, rekoč: „Vdaj se prošnjam Agripinovih poslancev, sprejmi iz njegovih rok kraljeve darove, tebi poslane, in obljubi Konanu, ki se bo po kerstu Eteri imenoval, in enkrat krono mučencev dosegel, da hočeš ga vzeti v zakon. Postavi mu naslednje pogoje: 1. Poroka se bo še le čez tri leta obhajala. 2. Konan, zdaj še nevernik, se mora med tem pridno keršanskega nauka učiti in k sv. kerstu pripravljati. 3. Iz obeh kraljestev naj se enajst tavžent devic nabere, da bodo družice te slovesne poroke, in potem vojšakom Agripinovim v zakon dane.

Zraven tega je angel Božji sv. Uršuli še več drugih reči povedal, kako se bode nji in njenim tovaršicam godilo, kaj bodo terpele, in poslednjič za devištvo in sveto vero kri prelile; za vse jih pa čaka v nebesih obilno plačilo in velika čast, ker bodo olepšane kot učence z vencem učnikov, kot modre device z vencem devic, in kakor serčne mučenice s krono mučencev.

— Na to angel božji zgine, in sv. Uršula se sprebudi in s to nebeško prikaznijo vsa pokrepčana, polna veselja hiti v jutro k svojemu očetu, in pové in razodene, kar je bilo potrebno. Tedaj se Dionet potolažen usede, spiše pogoje zakona svoje ljube hčerke, s kraljevičem Konanom, ter jih poda Agripinovim poslancem, s kterimi urno odrinejo in se domú vernejo. Oče Agripin ni bil od začetka s temi pogoji zadovoljen in vpraša svojega sina, kako mu to dopade, kar je kralj Dionet pisal in izročil. Konanu pa je

vse prav ljubo in všeč; tedaj se je tudi oče zadovolil in poslane pogoje poterdil.

Konan se je pridno učil keršanskega nauka, da bi pred poroko zamogel keršen biti; in device so se jele skerbno nabirati, ne samo po Galiji in Britaniji, ampak tudi iz družih bližnjih kraljestev so se jemale v to društvo, dokler ni bilo dopolnjeno število enajst tavžent. Ker je pa med Galijo in Britanijo široko morje, so oboji starši dali enajst lepih velikih ladij napraviti, da bi nabranim devicam služile; in sicer za vsak tavžent devic je bila ena ladija namenjena. Množice po tavžent nabranih devic so bile postavljene pred |sv. Uršulo, njih vojvodinjo in kraljico, ktere je ljubeznjivo sprejemala in Boga visoko hvalila, da gre nabiranje tega svetega društva tako po sreči in urno od rok. Nabranim in k nji pripeljanim je dajala prelepe nauke, keršanske čednosti priporočala, posebno ponižnost, sramož-

ljivost in deviško čistost jim zaterjevala. Zmed vsacih tavžent devic je pa naj imenitnišo, naj razumnišo in pobožnišo odbrala, ter jo je čez nje postavila. Te so bile potem velike vodnice in so se imenovala: 1. sv. Jota; 2. sv. Benigna; 3. sv. Klementa; 4. sv. Sapiencija; 5. sv. Karpofora; 6. sv. Kolumba; 7. sv. Benedikta; 8. sv. Odilija; 9. sv. Celindra; 10. sv. Sibilija; 11. sv. Lucija.

Da bi lože in srečniše svoje veliko društvo vladala, si je še izvolila štiri velike pomočnice, zmed vsih nar boljše in gorečniše, ktere se imenujejo svetovavke sv. Uršule, so namreč: 1. sv. Pinoza, blaga hči mogočnega kneza; 2. sv. Kordula; 3. sv. Elevterija; 4. sv. Florentina. Leté štiri svetovavke in enajstere velike vodnice so bile zveste pomočnice sv. Uršule v vladanji velicega društva.

V začetku je bilo v tem društvu še veliko neverskih deklet, pa sčas-

ma so se vse spreobernile, in sprejele Jezusovo sveto vero, in bile so poslednjič keršene v Rimu, kamor so na Božjo pot šle, od sv. Cirijaka, papeževega namestnika. Tedaj je prav lepo, in po sreči šlo z Uršulinskim društvom; dokler satan, sovražnik vsega dobrega in zveličavnega in dušni morivec od začetka, ne vidi, da mu bode takó veliko duš ušlo, kar pa ne more po svoji gerdi nevošljivosti terpeti; zatorej zasadi z vso močjo svoje kremplje v sv. društvo, in si prizadeva, ga razdreti in razkropiti. Že začenjajo nektare tovaršice močno pešati, slabéti, se namenjati to družbo zapustiti, s svetom potegniti, po svoji slabi volji živeti itd. Vse to sv. Uršula hitro zapazi, spoznavši zvijače hudobnega sovražnika, ki med pšenico luliko zaseja, in ona svoje društvo v veliki nevarnosti vidi. Tedaj pokliče svoje svetovavke, velike vodnice in vse bolj goreče in zveste tovaršice, ter jih opominja, veliko skerb imeti zavoljo

hude nevarnosti, ktera jim žuga od satana, ki hoče in želi njihovo sv. društvo razdreti. Sv. Uršula vse moči napne, ter uči, opominja, prosi in svarí; posebno se s postom in molitvijo obrača k usmiljenemu Jezusu, svojemu dušnemu ženinu, ter ga z britkim srcem in solznimi očmi prosi, da bi je ne zapustil v zadregi, in da bi moč hudega sovražnika poterl, da ne bo nič več mogel motiti in zapeljevati njenih tovaršic. In glej! Bog, tolažnik žalostnih in pomočnik potrebnih, je potolažil sv. Uršulo v njeni žalosti in ji skazal obilno pomoči v njeni sili, ter ji pošlje svojega angela, ki se ji drugič v spanji prikaže in jo tolaži, rekoč: „Ne boj se, zvesta služabnica Božja, tvoje prošnje so uslišane, moč in oblast satanova je prikrajšana v škodovanji tvojega društva, in vedi, da se čas bliža, v katerim se bodo vse tvoje tovaršice k tebi zbrale, ter boste vse stopile v enajstere vam pripravljene ladije in se čez morje peljale, in

potem ne bo nobene nevarnosti več, se kdaj razkropiti, zveste si boste vselej in vedno skupej ostale tukaj v časnosti in tam v večnosti“. Angel Božji zgine in sv. Uršula se prebudi, in kmalo skuša resnico angelovih besedi, ker device, kakor bi jih Božji Duh gnal, od vsih strani vkupej vrejo, in kadar se vsih enajst tavžent v Londonskem mestu zbere, stopijo v enajstere pripravljene ladije, se peljati v Galijo k Konanu, namenjenemu ženinu. Toda, ko po širokem morji veslajo, pošlje Bog nasproten močen veter, kateri ladije od galiških ali sedanjih francoskih bregov male Britanije močno odganja in jih na germanske ali sedanje nemške strani zaganja, dokler jih ne zažene v Lon Tiele pri iztoku reke Rajne, kjer je bil k njihovi sreči velik somenj, da so zamogle potrebniga živeža si nakupiti za daljno popotvanje.

Tako s potrebnem previdene napnejo ladijska jadra in veslajo vprek

reke, in Bog jim pošlje dobrega vetra in tako dosežejo v štirih dneh veliko mesto Kolonijo. Tukaj jih ljubeznjivo sprejme Akvilin, četerti škof imenovanega mesta, in meščani jih z veseljem pod streho vzamejo in lepo jim postrežejo. Sv. Uršula je bila v neko dobrotno hišo zvezdnih ulic prav s častjo sprejeta, ktera hiša se je potem imenovala izbica sv. Uršule pri zvezdi. In ko so se vse device in tovaršice k pokoju podale, mirno počivale in sladko spale, sv. Uršula čuje dolgo v noč, moli in Boga prosi, da bi jo razsvetlil in ji na znanje dal, kam se ji je obrniti z njenim velikim društvom, kaj ji je začeti in storiti. — Po dolgi molitvi zaspi in ima zopet k tretjemu nebeško prikazen in sliši prijazen glas: „Ljuba hči! vedi, da moraš z vsim svojim društvom doli v daljni Rim, in ko boste ondi božjo pot opravile, se boste zopet sem nazaj v to mesto povernile; ker tukaj vas čaka krona mučencev, tukaj je odločeni

kraj, da bodo vaša trupla počivala, častitega vstajenja čakala, tukaj se bodo vaši telesni ostanki posebno častili; vaš častiti spomin se bode pa obhajal po vsem keršanskem svetu“. Nato se sv. Uršula prebudi, s to nebeško prikaznijo vsa potolažena in poterjena zjutraj svojim tovaršicam razodene, kaj je vidila v ti noči in slišala, rekoč: „Lejte, moje drage prijateljice, volja Božja je, da gremo vse doli v daljni Rim k grobom sv. aposteljnov na Božjo pot“. S tem so bile vse tovaršice prav zadovoljne, rekoč: „Kamorkoli ti, naša kraljica in vojvodinja greš, gremo tudi me rade s teboj“.

Na to preskerbi sv. Uršula svoje ladije z vsim potrebnim in vse vanje stopijo ter navzdol veslajo po reki, dokler ne pridejo v mesto Bazel, kjer so bile pri mestnem škofu Pantulu z veseljem sprejete. Ondi ostanejo dva dni, in se pripravljajo za popotvanje čez visoke hribe in globoke doline, do-

seči Italijansko in priti v zaželjeni Rim. Pantul škof sam spremlja Uršulinske device, ktere so hodile v tako lepem redu in tako pobožno, večidel v molitvi, kakor bi procesijo vodile. Lep zgled, kako naj se na shode, ali žegnanja in božja pota hodi, da se ne gre, kakor pravijo, in se morda dan današnji večidel pri mladih nepremišljenih ljudeh godi, da se gre na Božjo pot — Bogu na pot.

Bog je tem mladim deklicam dal prečudno moč in terdnost, da niso na tem težavnim potu čez hribe in doline opešale, in jih je čudovito preživil in ohranil, kakor nekdej izraelske otroke v pušavi. Na tem popotvanji se pridruži veliko kristjanov obojega spola Uršulinskim devicam, in romajo v njihovi družbi v Rim, med kterimi se posebno imenuje sv. Cezari meldenski škof, rojen Britanec, kakor sv. Uršula in več njenih tovaršic.

Pridši v Rim so bile vse skupej od papeževega namestnika, sv. Cirijaka

in rimske duhovšine z ljubeznjivo prijaznostjo in veliko častjo sprejete, ker takratni sv. Oče sv. Poncijan je bil pregnan iz Rima z avoljo Jezusove vere. Posebno iz dveh vzrokov so bile tako prijazno sprejete: 1. sv. Cirijak je bil iz Britanije doma in je več devic Uršulinskega društva poznal, in nekatere so mu bile sorodne ali sosednje in dobro znane. 2. Svetemu Cirijaku je bilo od Boga razodeto, da bo enkrat z le-timi devicami vred krono mučeništva dosegel.

Tedaj sv. Cirijak vse neverske deklice in tovaršice sv. Uršule, ki še niso bile keršene, v Rimu slovesno kersti, jih od svetišča do svetišča vodi, in jim posebno groba ss. aposteljnov Petra in Pavla skazuje, ob katerih so device pobožno molile, dušo in telo Bogu darovale, potrebnih gnad in moči prosile, da bi zamogle kelih terpljenja serčno piti, vse težave in skušnjave za Jezusa premagati in v vseh

mukah za sv. vero in devištvo stanovitne ostati.

Po opravljenem Božjem potu v Rimu oznani sv. Uršula svojim ljubim tovaršicam voljo Božjo, kakor ji je bilo razodeto, da je čas, Rim zapustiti in se podati na pot proti Koloniji. Tedaj sv. Cirijak izroči svojo službo, papeževu namestovanje, rimski duhovšini in se pridruži sv. Uršuli in njenim tovaršicam, ž njimi popotovati in krono sv. marternikov doseči. Ta zgled vname še obilno kristjanov, ki so bili iz Sirije, Tracije in drugih deželá takrat v Rimu na Božjem potu; tako se je tudi spotoma godilo, in Uršulinsko društvo se je od dne do dne narašalo. Med njimi, ki so se pridružili Uršulinskim devicam, so imenovani imenitni možje, kakor sv. Cirijak, viši škof in papežev namestnik, sv. Cezari, meldenski škof, sv. Jakop, antijohijski patrijarh, in sv. Vincenci, Ignaci, Ponci, Fiolan, Simplici in Mavrici, vsi škofje in marterniki. To spri-

čuje, da že takrat niso bile same ženske v Uršulinskem društvu, ampak tudi možki. Toliko očitniše je tedaj, da tudi dan današnji bratovšina sv. Uršule ni samo za ženske, ampak tudi za možke, in sv. Oče Pij IX. rimski papež so jo podarili in poterdili za oboji spol.

Ko je vse zbrano in za pot pripravljeno, se sv. Uršula vzdigne z vsim društvom, ter popotuje zopet čez sterme gore in globoke doline iz Italijanskega na Nemško, in pride srečno v mesto Bazel.

To veliko društvo gledajo neverni in stermijo nad Božjim delom, ter z nevošljivostjo gledajo, kako keršanstvo raste in neverstvo pojemlje. To jih sicer močno bôde, vendar se ne prederznejo, ne v Rimu ne na potu Uršulinskemu društvu nepokoja dalati, ker tako je bila volja Božja. K temu se je Bog poslužil, kakor piše zgodovinar Tribeli, Mameje, matere takratnega cesarja Aleksandra Severa, ki je bila kristjana, in je svo-

jega sina opominjala, nedolžnih kristjanov po hudobni šegi svojih prednikov krivično ne preganjati. Le-tá jo je poslušal, in v nje prošnje je celo v svoji hiši terpel svete podobe, kakor zlasti Mojzesovo in Kristusovo.

Tedaj ker neverni v Rimu in na potu niso smeli Uršulinskemu društvu škodovati, je rimski župan, terd sovražnik kristjanov, skerbno opraševal, kam se je ta keršanska množica namenila ter je kmalo zvedil, da hočejo popotvati na Nemško do velicega mesta Kolonije. — Ravno takrat je bil na Nemškem Juli Maksimin, vojvoda Hunov in Gotov, okoli reke Rajne blizo mesta Kolonije, ki je kristjane čertil in preganjal, kar je rimskemu županu prav po volji bilo. Tedaj do njega pismo pošlje in poročí, da naj Uršulinsko društvo, kadar na Nemško pride, preganja, razkropi in pomori.

Sv. Uršula s svojim društvom srečno in urno popotuje, dokler iz laške dežele ne stopi na Nemško, in

tri device in tovaršice na potu ne zbolijo, namreč: Kunigunda, Mehtunda in Vilibranda, ki morajo pri mesticu Rajnfeldu ostati, ker ne morejo z drugimi vred dalje popotovati, v Rapersvaju pa so vse tri onemogle, mirno v Gospodu zaspale, in so bile v Ajkselu pokopane. Neka druga Uršulinska devica je blizo mesta Bazela na polji umerla, namreč sv. Kristina; in bila je na lepem griči pokopana. Na njihovih grobih so se godili čudeži v spričevanje njih svetosti. — Deseti dan mesca vinotoka (oktobra) pride sv. Uršula s svojim društvom v Bazel, kjer je čula od grozovitnosti, ktere so takrat počeli Huni in Goti pod svojim vojvodom Julijem Maksiminom okol' reke Rajne, in je urno spoznala, da je Maksimin tisti, pod katerim bo z vsim svojim društvom krono mučenstva ali marternikov dosegla. Tu, kjer zopet do reke Rajne pridejo, stopijo vnovič v svoje ondi pušene ladije in veslajo do mesta Strasburga. V tem

mestu ostane spet zavolj hude merzlice ena Uršulinska devica po imenu Avrelija; sv. Uršula ji da tri tovaršice za dušno in telesno potrebo. — Lep zgled in opomin je to za bratovščino sv. Uršule, da naj v boleznih eden drugemu postrežejo, ter si dušna in telesna dobra dela skazujejo. — Sv. Avrelija je bila v mestu Strasburgu petnajsti dan vinotoka (oktobra) umerla in meščani so si jo izvolili po spričevanju rimske pratike za mestno patrono. Med tem pride po sosebni Božji previdnosti kraljevič Konan, ženin sv. Uršule, v mesto Majnc, in en dan popred kakor Uršulinsko društvo, katero je bilo od škofa Ruterja in vse duhovščine z veseljem in častjo sprejeto in pod streho vzeto. Tedaj mlademu kralju Konanu sv. Cirijak in sv. Uršula pripovedujeta nebeške prikazni, Božje razodetbe in vse prečudne reči, ktere so se s tem društvom godile, s čimur je bil Konan tako ginjen, da je želel berž keršen biti, in z Uršulinskim

družtvom krono marternikov doseči. Tedaj namenjenega ženina sv. Uršule, kraljeviča Konana, sv. Cirijak slovesno kersti v pričo več škofov, mestne duhovšine in drugih imenitnih gospodov, in mu da ime Eteri, kakor je bil angel sv. Uršuli povedal.

Sv. Uršula se je zavoljo tega preserčno veselila, ter Boga neizrečeno častila in hvalila. Ta slovesni kerst se je obhajal osemnajsti dan mesca vinotoka (oktobra); in čez tri dni, 21. oktobra je bilo od Boga namenjeno vsemu Uršulinskemu društvu za sv. vero kri preliti, v mukah umreti in krono marternikov prejeti. Tedaj so jeli vsi se na to skerbno pripravljati. Prejeli so vsi zakramente sv. pokore in sv. rešnjega Telesa, in so vse premoženje med uboge in potrebne razdelili, potem se urno na ladije vernili, veslali proti mestu Koloniji, ki so ga v dveh dneh dosegli, in je bilo terdo obleženo od sovražnih Hunov in Gotov. Vse Uršulinsko društvo je bilo

zdaj od sovražnikov zajeto in si svesto, dati ali sv. Jezusovo vero, ali pa življenje.

Sv. Cirijak možke izmed tega društva goreče in serčno uči, prosi in opominja, da naj se ne prestrašijo terpljenja in mučenja, katero jih čaka in jih bo zdaj zdaj zadelo, ker boljše je umreti in v nebesa iti, kakor pa Jezusa zatajiti in se pogubiti. Sv. Uršula pa je ravno tako učila, prosila in opominjala ženske svojega društva.

Sovražniki obsujejo Uršulinsko društvo, zgrabijo naj popred sv. Ciri-jaka, ki je Jezusa serčno oznanoval, in svoje tovarše k stanovitnosti opominjal. Ž njim so prijeli in zaperli tudi druge škofe in kristjane, ki so se bili v Rimu in spotoma sv. Uršuli pridružili. Sovražniki keršanstva pa skušajo sv. Cirijaka in vse druge ž njim pregovoriti, da bi se Jezusu odpo-vedali in sv. vero zatajili. Ker se v to niso hotli vdati, so jih trinožili in pomorili.

Drugi zgrabijo sv. Uršulo s sv. Eterjem, njenim ženinom, ter ji peljejo in postavijo pred svojega vojvoda Maksimina. Ta jo poprašuje za mnogotere reči: Od kodi pride, kam gre, kaj hoče s tolikim društvom? Rečeno je bilo, da je bil Bog sv. Uršulo tudi z veliko telesno lepoto obdaril, kar je neverskega vojvoda z meseno ljubeznijo do nje napolnilo in si jo je želel za ženo dobiti, ako bi se Jezusu in sv. veri odpovedala. Ker je pa tudi zvedil, da je Eterju, pred sv. kerstom Konan imenovanemu, prihoden zakon obljubila, je sklenil hudobnež naj prej njega s poti spraviti, in ga naravnost z mečem prebode in usmerti. Sv. Uršuli se milo storí zavoljo neusmiljene grozovitosti; vendar ne žaluje, temuč se veseli in Boga hvali, ker vidi Eterja s kerstno nedolžnostjo umreti, ter ga pred njo s krono marternikov v nebo poslati, kakor ji je bilo po angelu razodeto. Nato se grozovitnež loti sv. Uršule, v ktere lepoto se je

bil močno zaljubil; s prvega se ji sladká in prilizuje, ji vse obeta in ponuja, karkoli svet veselega in prijetnega more dati; tode sv. Uršula se ne dá zmotiti; noče Jezusa, svojega dušnega ženina, zapustiti, ne grešiti, ne sv. vere zatajiti. Zdaj trinog misli: Kar z dobro nisem dosegel, bom s hudo prisilil; torej se začne rotiti, hudovati, jeziti, ter martre in grozovito smert žugati. Sv. Uršula ostane vedno terdna v veri, stanovitna v devištvu, zvesta Jezusu, nebeškemu ženinu. Trinog še eno poskusi, ter misli sv. Uršulo prav preplašiti, in v strah pripraviti, da bi se morda zbala in vdala. — Zapove namreč njene sv. tovaršice, nedolžne device, ktere, kakor ona, niso hotle sv. vere zatajiti, ne Jezusu se odpovedati, neusmiljeno martrati in grozovitno moriti. Začela se je kervava vojska, strašno klanje in morija, da bi enajst tavžent nedolžnih devic usmertili, njihovo čisto, nedolžno kri prelili. Milo je bilo v tem strašnem

boji viditi in slišati, kako serčno je sv. Uršula svoje ljube tovaršice vnela in spodbujevala, da naj v sv. veri stanovitne ostanejo, marter se ne bojé, in Jezusu, nebeškemu Ženinu, zvestobo ohranijo. Device, od gnade Božje podperte, od naukov in lepih opominov svoje kraljice in vojvodinje sv. Uršule, vnemane, se niso ne marter, ne smerti bale, in prav rade so svoje mlado življenje darovale za Jezusa, sv. vero in prelepo nedolžnost. Ene so morivcem prav serčno nasproti stale, so roke kakor k molitvi skle-pale, druge klečale in svoje oči proti nebu obračale, vse pa komej smertne rane čakale, da bi se kmalo preselile z zemlje, te doline solzá in joka, težav in skušnjav, gori v nebesa, v kraj večnega mirú in veselja.

In tako so bile razun ene vse tisti dan pomorjene; sv. Uršula je vsega tega, namreč da so tovaršice raji smertne martre terpele, in kri prelile, kakor da bi Jezusa zatajile,

prav vesela bila, je Boga močno hvallila, in dušice svojih sv. tovaršic in devic kakor čiste neveste Jezusu večnemu Ženinu pošiljala. S tem je sama še bolj serčna prihajala, martre terpeti in za Jezusa umreti, ter zaničuje ljubezen in prilizovanje, obljube in darove vojvoda, kakor tudi njegovo protenje in žuganje. Trinog spozná, da pri sv. Uršuli nič ne opravi, se močno raztogoti in njegovo nagnjenje se na enkrat v maštovavni serd, in njegova ljubezen v sovražtvo spremeni, in jeze pijan zapové enemu svojih vojakov lok napeti in sv. Uršuli prestreliti serce, ki ga ni hotlo ljubiti. Vojak urno sluša, napne in strelí; toda namesto serca zadene le desno ramo. Sv. Uršula po ti boleči rani poklekne, oči proti nebu vzdigne in vesela pričakuje smerti za Jezusa in sv. vero. Vojšak drugič napne morivno orožje, ustrelí in prestrelí serce sv. spoznovavke in serčne mučenice, sv. Uršule device. Njeno nedolžno,

čisto, sveto truplo se sklone na zemljo, nje deviška dušica se pa vzdiguje proti nebu, kateri angeli božji nasproti z veseljem hitijo, jo sprejet in spremit v prelepa nebesa na večno ženitovanje, katero po besedah sv. Janeza v skrivnem razodenji obhaja Jezus s čistimi dušami, svojimi nevestami.

Tedaj so bile vse Uršulinske device v nebesih pri Jezusu, svojem dušnem ženinu; vendar se je ena pogrešala po imenu Kordula. Letá, ko vidi hude smertne martre svojih tovaršic, se zbojí, se stisne v neki kotiček ladije, in se tako skrije trinogom in pri življenji ostane. Se vé, da je sv. Uršula s svojimi zveličanimi tovaršicami pogrešala svoje ljube svetovavke Kordule, ktere še ni bilo med njimi v nebesih, in da bi se jim ne zgubila, prosijo za njo usmiljenega Jezusa, in hitro so bile uslišane. Skrita Kordula je imela po noči lepo prikazen; vidila je visoko čast in neizrečeno veselje svojih tovaršic v nebesih. Ko se te-

daj sprebudi, se močno sramuje svoje maloserčnosti in boječnosti, vse do jutra prežaluje in prejoka zavolj svojega strahú pred martrami. Berž ko se dan storí, stopi serčno iz zavetja, in se pokaže trinogom, ki so poprešnji dan morili njene tovaršice zavoljo sv. Jezusove vere. Ko jo zagledajo, jo urno skušajo zavoljo sv. vere in jo hočejo v greh zapeljati; toda ona se jim nikakor ne vdá. Razserdijo se, ter jo posekajo in umorijo. Tako je bila tudi sv. Kordula za devištvo in sv. vero martrana in en dan pozneje Uršulinskim devicam v nebesih pridružena. Torej se spomin sv. Kordule, device in marternice, en dan pozneje, 22. oktobra obhaja, kar rimska prak-tika spričuje. Tako se je vseh enajst tavžent devic Uršulinskih (nobena se ni zgubila) v nebesih skupej veselilo, katerih sv. trupla so ležala po zemlji in so bila v nevarnosti, da bi jih prederzni divjaki utegnili zasramovati ali pa zveri raztergati. Ali Bog tega ni

pripustil, je vso nečast od mertvih trupel sv. devic odvern timer in za njih častit pogreb poskerbel. V ta namen je velik čudež naredil; grozovit strah pošlje nad Hune in Gote, nad vse sovražnike, ki so Kolonijsko mesto oblegali. Zdelo se jim je, kakor da bi brezštevilne trume vojakov meščanom na pomoč hitele; vsi trepečejo, v strahu pobegnejo in mesto zapusté. Meščani, veseli, da so hudih sovražnikov rešeni, z veliko častjo ostanke sv. devic in marternic pokopljejo. Sv. Jakop, antijohijski patrijarh, ki se je bil v Rimu z drugimi škofi pridružil Uršulinskim devicam, po previdnosti Božji ni bil umorjen z drugimi kristjani. On je blagoslovil njihove grobe in pri pogrebih navadne molitve opravil, ter je tudi preskerbel, da so se v kamne vsekala imena svetovavk sv. Uršule, in enajsterih vélicih vodnic Uršulinskega društva in se v grobe k njihovim truplom položile. Tako so se ohranila zgorej omenjena imena. V ta

namen tedaj je previdnost božja tega sv. škofa in patriarha nekoliko delj živega ohranila; vendar pa ni zgubil krone sv. marternikov; bil je potem od grozovitih nevernikov umorjen za- voljo Jezusove svete vere.

Iz češenja do svetih Uršulinskih devic in iz hvaležnosti, da so bili po njih rešeni hude stiske in oblege grozovitih sovražnikov, so mestnjani nad njihovimi grobovi lepo veliko cerkev sozidali. Tako so košice sv. Uršule in njenih tovaršic in marternic pod zemljo počivale, dokler niso bile sčassoma od mnogoterih sv. mož vzdignjene in k očitnemu češenju postavljene. Spomina vredno je, kako je bilo truplo sv. Uršule najdeno in vzdignjeno. — Leta 640. po Kristusovem rojstvu je sv. Kunibert, Kolonski škof, od svoje duhovšine obdan, v cerkvi sv. Uršule slovesno sv. mašo bral, kar zagledajo vsi pričujoči nad glavo Kuniberta belega golobca ferfrati, in potem ga vidijo skozi cerkev leteti,

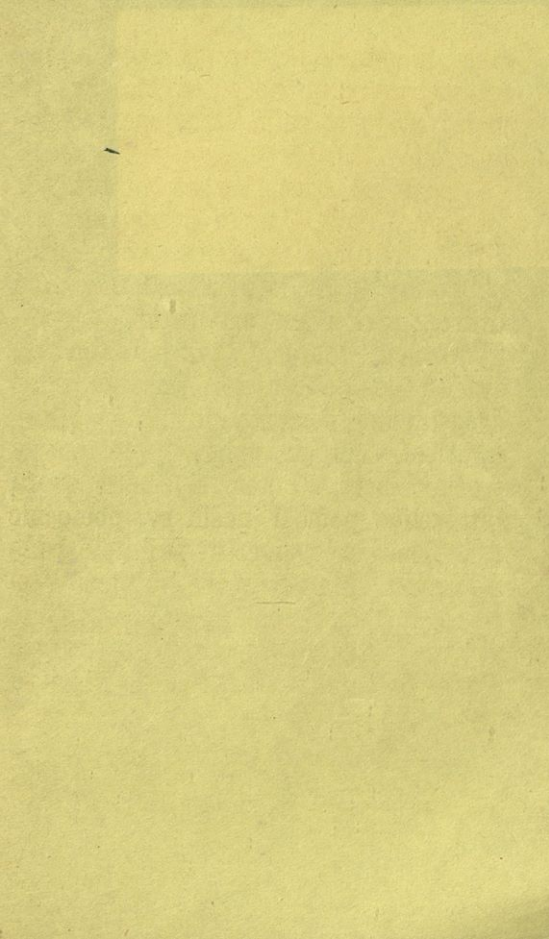
na nekem kraji cerkve obsedeti in zginiti, kar je bilo vsem očitno znamenje, da mora to nekaj posebnega pomeniti. Po dokončani službi Božji so dali sv. škof na tistem mestu kopati in našli so v veliko veselje vseh, truplo sv. Uršule, ter so ga slovesno vzdignili, v sreberno in zlato posodo djali in v altar k očitnemu češenju postavili.

Zares prečudne reči se berejo v življenji in djanji sv. Uršule; pa ni jih sama delala in izveršila, ampak po nji in v nji se je hotel Bog kakor v drugih svetnikih čudovitega skazati; po nji Konana iz teme neverstva k luči sv. vere pripeljati, mnogim pobožnim kristjanom in častitim škofom k častitljivi kroni marternikov pomagati; zlasti je hotel enajst tavžent deklet zapeljivosti hudobnega sveta po njenem skerbnem vodstvu oteti, jim sveto devištvo priljubiti in jih zveličati. Kar pa je Bog nekdej storil, ker je po društvu sv. Uršule njih veliko pogube

otel, in jim v nebesa pomagal, tudi še zdaj more in hoče storiti, ker je vselej njegova volja naše posvečenje in zveličanje.

Zatoraj, bratje in sestre bratovšine sv. Uršule! zvesto posnemajte sv. Uršulo in njene tovaršice, učite pridno kolikor je mogoče in priložno, eden drugemu v keršanskem nauku, opominjajte se k dobremu, varujte se greha, svarite se ljubeznjivo, prihitite eden drugemu na pomoč v dušnih in telesnih potrebah in pripravljajte se za srečno smert. Potem si smete svesti biti velike pomoči naših sv. pomočnic v življenji in v smerti. Prihitele bodo z Jezusom, Marijo in sv. Jožefom vam pomagat v nar večji sili vaše zadnje vojske. Blagor vam, ako jo v gnadi Božji končate, vaša sreča je vterjena in gotova za vselej.

Narodna in univerzitetna
knjižnica

© NUK

00000445350